

**Doxo**

# Fabula fal Esopo

## Utaravento ji Sola

Utaravento ji Sola debate ku kete sen maxmo bala, denwatu hu daoyen preata koberido in termopul kapa. Ete sohovada ki dente hu da unyum kosa ki daoyen ofplasi sesu kapa ingay na beganci na sen maxmo bala kom alo te. Denwatu, Utaravento vento yon sesu total balaya, mas folki te max vento, daoyen maxmo tange koberi se yon kapa; ji fe fini, Utaravento esto na xidu. Denwatu, Sola termopul xorbrila, ji fori, daoyen ofplasi sesu kapa; ji fe folo,

Utaravento bexucyo na etiraf ki Sola sen  
maxim bala te of dua te.

## Singa ji Maux

Ban mara, denwatu hu singa somno, lil  
maux xoru na pawbu cel super ji infer per  
te. Nerxali, hinto jagegi singa, hu da plasi  
sesu dayday peda per te, ji da buka sesu day  
jabare cel na nigalu te. Lil maux dayloga,  
“Mafu, gao wangu. Am awmafu mi hin  
mara, mi xa nilwatu wanji to! Ible, mi abil  
na rugibe lutuf un nerxali din.” Singa  
denmo multi begude idey feki maux ger abil  
na sahay te, ki fe folo, te lifti sesu peda ji te

izin tas maux na idi. Banwatu fe xaya,  
singa bebujo in bujotul, ji xikaryen, hu da  
vole na porta singa jiwane cel wangu, binde  
hinte tas drevo, durki denete idi na xerca  
wagon cel na porta singa. Den preciso  
momento, lil maux folpasa fe xanse, ji fe na  
oko hazuni burxanse de singa, dente nercu  
cel hinte, ji nerxali, maux awnage kordo hu  
da binde wangu de hewan. Lil maux loga,  
“Kam mi le no sahiloga?”

Lil doste abil, fe fini, na sen daybon doste.

## Rubahe ji Kraw

Banwatu, rubahe oko kraw na awfley har

bage fe jubin in sesu conce ji na esto per xube de drevo. Rubahe loga, “Dento sen tas mi.” Te anda cel peda de drevo, ji te dayloga, “Bonnuru, senyor kraw, yu okocu daydenmo bon nundin: yusu yumaw sen daydenmo brilapul; yusu oko sen daydenmo luminpul. Mi sen yakin ki yusu voka xankakal ultrapasa dento de plu alo piu, sama kom yusu figura. Am izin tas mi na ore sol un lala fal yu, celki mi am salom yu denpul kom wangu de piu.” Kraw lifti sesu kapi, ji te xoru na krawsa fol sesu otimaya, mas fe momento hu fe da te buka sesu munte, bage fe jubin sokutu cel geo, sol celki rubahe awbujo to. Te loga, “Hinto sen kufi. Hinto le sen moyto hu mi vole da. Por yusu

jubin, mi xa gibe tas yu nasiha cel xaya: am no xinloy tamalukuyen.”

## Kargux ji Kroa

Plu kargux denmo multi bebohay plu alo hewan, ki fe folo denete no jixi ku na idi cel keloka. Fori xaki ete oko un solo hewan na nercu cel ete, ete awpawbu. Ban din, ete oko yesen umalari hu da daypawbu fe jowey, ji fe real paniko, moy kargux awajela cel ner hosu, kararpul na garaku fe tayti fe na jiwa in denmo fobipul dujotay. Mas preciso momento feki ete nercu cel byen de hosu,

kroalari, fobido fe turno fal nercu de kargux, awajela ji tyao cel in sui. Un te of kargux loga, “Sati, imisu halulari no sen denmo bur kom to kwasisen: moywatu hay bante in maxmo bur halulari kom yu.”

## Baru ji Dua Daoyen

Dua insan tongo dao pas drevogeo denwatu hu baru abruto precu in etesu dao. Un te of daoyen veloci supraidi cel drevo, ji te sangu se intre xube. Alo te oko ki te xa beatake. Fe folo, te infrajeti se cel geo. Baru ata cel te, ji dente plasi sesu nasa ner fe tesu ore, ji te

nasa insan fe totalya. Mas fe fini, baru restagi te, koski nil baru yam mor maso.

Jaxali, alo daoyen infraidi of drevo ji, fe na haha, te swal tas sesu doste ku baru le lilloga keto tas tesu ore. Tonyen jawabu, "Te le gibe tas mi hin nasiha: Am nilwatu xinloy doste hu da awrestagi yu denwatu hu hatari nercu."



# Hikaye fe Peari

## Dahabutofa ji Tiga Baru

Banwatu, tiga baru ogar in lil baytu in drevogeo. Ete sen Baru Papa, Baru Mama, ji Baru Bebe.

Baru Mama fale yamxey cel sobayam. Te plasi to per dayday dyex, per mididay dyex, ji per daylil dyex. Mas yamxey sen godomo termopul. Kos to, baru awidi cel na sampo durki to bardicu.

Lil femnini hu da name Dahabutofa sampo pas drevogeo. Denwatu hu te ewreka baytu de tiga baru, te nasa yamxey, ji te inidi.

Unyum, te xidu na yam of dayday dyex,  
mas to sen godomo termopul! Jaxali, te xidu  
na yam of mididay dyex, mas to sen  
godomo bardipul! Jaxali, te xidu na yam of  
daylil dyex. To sen perfeto; kos to, te awyam  
moykwanti to!

Denwatu hu te fini, Dahabutofa hisicu  
yampul. Fe folo, te karar na side. Unyum, te  
side per dayday kursi de Baru Papa, mas to  
sen godomo gao! Jaxali, te side per mididay  
kursi de Baru Mama, mas to sen godomo  
pahna! Jaxali, te side per daylil kursi de  
Baru Bebe. To sen perfeto! Mas Dahabutofa  
sen godomo wazenpul, ji kursi kasiru!

Dahabutofa supraidi cel somnodom de baru.  
Unyum, te leta per dayday bistar de Baru  
Papa, mas to sen godomo sahte! Jaxali, te  
leta per mididay bistar de Baru Mama, mas  
to sen godomo narem! Jaxali, te leta per  
daylil bistar de Baru Bebe. To sen perfeto.  
Dahabutofa jale xorsomno denwatu hu  
baru ruata ji ete sidecu cel na yam.

Baru Papa dayloga, "Bante le yam  
bankwanti to of misu yamxey!"

Baru Mama dayloga, "Bante le yam  
bankwanti to of misu yamxey!"

Baru Bebe dayloga, "Bante le yam misu  
yamxey. Ji te le awyam moykwanti to!"

Baru Papa idi na sidecu per sesu dayday kursi.

Baru Papa dayloga, "Bante le side per misu kursi!"

Baru Mama dayloga, "Bante le side per misu kursi!"

Baru Bebe dayloga, "Bante le side per misu kursi. Ji te le kasiru to!"

Tiga baru supraidi cel somnodom.

Baru Papa dayloga, "Bante le somno per misu bistar!"

Baru Mama dayloga, "Bante le somno per misu bistar!"

Baru Bebe dayloga, "Bante le somno per misu bistar. Ji te haji sen hinloka!"

Denwatu hu Dahabutofa jagecu ji oko tiga baru, te multi xorfobi; kos to, te pawbu total watu durki te ruidi cel sesu ogar, ji te nilwatu ruata!

## Alo Folklorli Hikaye

### Kastilo Cucurumbel

Hinto sen Kastilo Cucurumbel.

Hinto sen yawxe hu da buka dwer de Kastilo Cucurumbel.

Hinto sen kordo hu da binde yawxe hu da buka dwer de Kastilo Cucurumbel.

Hinte seniaux hu da le nage kordo hu da  
binde yawxe hu da buka dwer de Kastilo  
Cucurumbel.

Hinte sen myaw hu da le yamiaux hu da  
le nage kordo hu da binde yawxe hu da  
buka dwer de Kastilo Cucurumbel.

Hinte sen bwaw hu da le yao myaw hu da  
le yamiaux hu da le nage kordo hu da  
binde yawxe hu da buka dwer de Kastilo  
Cucurumbel.

Hinto sen gumbo hu da le darbe bwaw hu  
da le yao myaw hu da le yamiaux hu da  
le nage kordo hu da binde yawxe hu da  
buka dwer de Kastilo Cucurumbel.

Hinto sen atex hu da le yake gumbo hu da  
le darbe bwaw hu da le yao myaw hu da le  
yamiaux hu da le nage kordo hu da binde  
yawxe hu da buka dwer de Kastilo  
Cucurumbel.

Hinto sen sui hu da le esto atex hu da le  
yake gumbo hu da le darbe bwaw hu da le  
yao myaw hu da le yamiaux hu da le  
nage kordo hu da binde yawxe hu da buka  
dwer de Kastilo Cucurumbel.

Hinte sen femmumu hu da le glu sui hu da  
le esto atex hu da le yake gumbo hu da le  
darbe bwaw hu da le yao myaw hu da le  
yamiaux hu da le nage kordo hu da binde

yawxe hu da buka dwer de Kastilo  
Cucurumbel.

Hinto sen milko hu da le ofata femmumu  
hu da le glu sui hu da le esto atex hu da le  
yake gumbo hu da le darbe bwaw hu da le  
yao myaw hu da le yamiaux hu da le  
nage kordo hu da binde yawxe hu da buka  
dwer de Kastilo Cucurumbel.

Ji hinte sen nini hu da le glu milko hu da le  
ofata femmumu hu da le glu sui hu da le  
esto atex hu da le yake gumbo hu da le  
darbe bwaw hu da le yao myaw hu da le  
yamiaux hu da le nage kordo hu da binde  
yawxe hu da buka dwer de Kastilo  
Cucurumbel.



# Globaltotal Deklaradoku tem Insanli Haki

Lefelexi

Fe folo ki swikara fe benjili sungen ji fe egal  
ji awcudu-nenible haki de moy membro de  
insanli famil sen basi de huruya, adilya ji  
xanti in globa,

Fe folo ki posjui ji posjacigi fe insanli haki le  
resulta daybawlupul fale hu da bala cufam  
yoxin de insanlari, ji fe folo ki realcu de  
globa hu in da insan xa hoxhare huruya fe  
vyata ji fe imanu ji pia huruya of fobi ji of

haja le begongaw denpul kom maxim gao  
cele de ordinari insan,

Fe folo ki to sen daymuhim, eger insan am  
no bemusigi, denpul kom finili seleti, na  
panlan anti bawlukrasi ji infragi, ki insanli  
haki am begardi yon lega,

Fe folo ki to sen daymuhim, na frongi  
evolugi fe dostefil gwanxi intre nasyon,

Fe folo ki demo de Uncudo Nasyonlari le  
rideklara in reguladoku sesu bala imanu fe  
basili insanli haki, fe sungen ji layeya de  
insanli personya ji fe egal haki de moy  
femyen ji manyen, ji pia le daykarar na  
frongi sosial fronkadam ji maxmo bon  
jiwali jotay in maxmo day huruya,

Fe folo ki Membroli Dexa le sohovada na  
dadal, in tonaksyon ton Uncudo  
Nasyonlari, frongi fe moyli ehtiram ji folo fe  
insanli haki ji basili huruya,

Fe folo ki komun aham tem hin haki ji  
huruya sen maxim muhim cel pul realgi fe  
hin vada,

Fe folo, fe nunya, Umumi Tonatatim  
gongaw hin Globatotal Deklara tem Insanli  
Haki denpul kom komun cele fe dadal tas  
moy demo ji moy nasyon, celki moy person  
ji moy organo de sosyaltim, fe na kostante  
jui hin deklarara, yon alim ji eskolya, juhudi  
na frongi ehtiram fe hin haki ji huruya, ji  
yon darajeli kadam, nasyonli ji

intrenasyonli oto, na yakingi otosu moyli ji fatoli swikara ji folo, egal intre demo de Membroli Dexa kom intre demo de teritori bax otosu jurisdiksi.

Mon 1.

Moy insan xencu huru ji egal fe sungen ji haki. Ete hare rasona ji yoxin, ji ete ingay na soho konduta fol ruho fe sodarya.

Mon 2.

Moy haki ji huruya hu da bedingya in hin deklara deya moy insan, wal he banpul aloyagi, kama fol rasa, pifuli kolor, jensi, basa, dini, politili or alo ijen, nasyonli or

sosyal asel, kam ekonomili, xenculi or alo jotay.

Maxpul, nil aloyagi am befale fe basi de politili, jurisdiksili or intrenasyonli daraje de dexe or teritori hu den person deya da, kama to sen ikawkal, bax jawgutimya, nensekrasine, kam bax he alo limitexey fe soberenya.

Mon 3.

Moyte haki jiwa, huruya ji personli anjenya.

Mon 4.

Nilte am bewoju in gulamya or  
servimusiya; gulamya ji gulamli xogyo am  
beposizin fe moy sesu tipo.

Mon 5.

Nilte am suferi xikenje nor krueel, burinsanli  
or sungenkal doyday or seza.

Mon 6.

Moyte haki na beswikara denpul kom  
person fe oko de lega moyloka.

Mon 7.

Moyte sen egal fe oko de lega, ji moyte haki, wal diskrimina, egal legali gardi. Moyte haki egal gardi anti he ban diskrimina hu da posfola hin deklara, ji anti he ban provoka cel denpul diskrimina.

Mon 8.

Moyte haki efetoabil xuli fal kompeten nasyonli hukimutim kos aksyon hu da posfola basili haki gibedo tas te fal krasidoku or lega.

Mon 9.

Nilte am suferi sebakal aresto, poshurugi or exdexagi.

Mon 10.

Moyte haki, har pul egalya, adil ji demoli saypan fal ikawkal ji tarafkal hukimutim, cel na karar tesu haki ji musiya, ji he ban krimenli iteham anti te.

Mon 11.

(1) Moyte itehamdo kos sezaible krimen haki na bejadin yozaykal finfe na bejenmin yozaypul fol lega in demoli saypan, hu in da te le taslum moy garanti behajane cel sesu bawe.

(2) Nilte am bejadin yozaypul fe he ban sezaible krimen kos fale or nenfale hu da le



no monkrea sezaible krimen, fol nasyonli or  
intrenasyonli lega, denwatu hu to le  
beokurgi. Maxmo bala seza am pia no  
begibe kom dento hu da le sen aplikaible  
denwatu hu sezaible krimen le beokurgi.

Mon 12.

Nilte am suferi sebakal ganxopu fe sesu  
privatoya, famil, ogar or posta, nor atake  
anti sesu xerafu or reputasi. Moyte haki  
legali gardi anti denpul ganxopu or atake.

Mon 13.

(1) Moyte haki huruya fe harka ji ogar fe  
inya de byen de moyun dexe.

(2) Moyte haki na exidi he ban dexe, fe inkludi fe suli to, ji na ruata cel sesu dexe.

Mon 14.

(1) Moyte haki na peti ji na taslum in alo dexe binan of bohay.

(2) Hin haki no sen celvokaible fe kaso fe hukimuli bohay hu da real asel of nenpolitili krimen or of fale antipul fe cele ji principi de Uncudo Nasyonlari.

Mon 15.

(1) Moyte haki nasyonya.

(2) Of nilte, ren am sebakal awcudu tesu nasyonya, ji tas nilte, ren am noya haki na alogi tesu nasyonya.

Mon 16.

(1) Moy ixu, wal he ban limitexey kos rasa, nasyonya or dini, haki na gamicu ji xoru famil. Ete hare egal haki fe gamicu, dur gamiya ji fe posgamicu.

(2) Gamicu am okur sol fol huru ji pul dongwi de nyatune gami-duayen.

(3) Famil sen naturali ji basili grupoli unxey de sosyaltim, ji te haki na taslum gardi fal sosyaltim ji dexe.

Mon 17.

(1) Moyte haki na suya milki, iji solo ji fe asosya ton alote.

(2) Of nilte, ren am sebakal awcudu tesu milki.

Mon 18.

Moyte haki huruya fe fikir, yoxin ji dini; hin haki inkludi huruya na alogi sesu dini or imanu, ji huruya, solo or in komuntim ton alote, ji demoli or privato, na vyata sesu dini or imanu yon alim, pratika, ibada ji jaxne.

Mon 19.

Moyte haki huruya fe ijen ji vyata; hin haki inkludi huruya na hare ijen wal ganxopu fal alote, ji na peti, taslum ji komunika informe ji idey yon he ban medya ji wal kolyo tem dexabyen.

Mon 20.

(1) Moyte haki huruya fe xantipul tonata ji asosya.

(2) Nilte am bemusigi na deya asosyatim.

Mon 21.

(1) Moyte haki na rol in krasi fe sesu dexe, oro jinji or yon hurumo seletido wakilyen.

(2) Moyte haki egal celidi fe demoli servi in sesu dexe.

(3) Vole de demo am sen basi de awtorita de krasitim; hin vole am bevyata yon watumonli ji awtenti tupyoli seleti hu da am okur yon moyli ji egal tupyoli haki, ji yon sirili tupyolo or jaciegal proceso fe huru tupyolo.

Mon 22.

Moyte, kom membro de sosyaltim, haki sosyal anjenya ji, yon nasyonli juhudi ji intrenasyonli tonaksyon ji fe dongwi ton organisa ji resurso de moy nasyon, moyte haki pia realgi fe den ekonomili, sosyal ji

kulturali haki harebisu cel tesu sungen ji cel huru evolu fe tesu personya.

Mon 23.

(1) Moyte haki ergo, huru seleti fe sesu ergoxey, adil ji propul ergoli halu ji pia gardi anti ergokalya.

(2) Moyte, wal he ban diskrimina, haki egal paya por egal ergo.

(3) Moyte hu da ergo, haki adil ji propul bocan hu da am yakingi, tas he te ji tesu famil, sonzay laye fe insanli sungen, ji bucundo, fol haja, fal alo resurso fe sosyal gardi.

(4) Moyte haki na organisa ji na membrocu in ergoli asosyatim cel na gardi sesu muhimxey.

Mon 24.

Moyte haki rahatu ji huru watu, fe inkludi fe rasonapul limitexey fe ergoli satu ji watumonli jaxnedin har paya.

Mon 25.

(1) Moyte haki jiwali jotay kufi cel sehayu ji bonjotay de he te ji de tesu famil, fe inkludi fe engyan, labas, ogardom, medisli jawgu ji behajane sosyal servi. Moyte haki pia anjenya fe okur fe ergokalya, bimarya,



nenabilya, gwafuya, laoya or alo sonxi fe jiwali resurso kos halu ex sesu kowa.

(2) Matreya ji niniya hakigi espesyal jawgu ji sahay. Moy nini, kama ete xencu in kam ex gamiya, am taslum sama sosyal gardi.

Mon 26.

(1) Moyte haki eskolya. Eskolya am sen kimakal, minimum fe genuli ji basili fase. Genuli eskolya am sen okurmusi. Teknikali ji profesili eskolya am sen umumimo hareible, ji maxmo supra eskolya am sen egalmo hareible tas moyte fol layeya.

(2) Eskolya am cele na pul evolugi fe insanli personya ji na balagi ehtiram fe insanli haki

ji basili huruya. To am xunjan aham,  
tahamul ji dosteya intre moy nasyon, rasali  
ji dinili grupo, ji am frongi aksyon fal  
Uncudo Nasyonlari pro hifazi fe xanti.

(3) Atre haki fe unyum turno na seleti tipo  
fe eskolya hu da am begibe tas tesu bete.

Mon 27.

(1) Moyte haki na huru rol in kulturali jiwa  
de komuntim, na befuraha arte ji na rol in  
syensili frongi ji tosu fayda.

(2) Moyte haki gardi fe dodukuli ji maderili  
muhimxey hu da resulta of he ban syensili,  
literaturli or arteli produkti hu te le krea da.

Mon 28.

Moyte haki sosyal ji intrenasyonli ordenu hu in da haki ji huruya dingyado in hin deklara abil na pul berealgi.

Mon 29.

(1) Moyte hare musiya tas komuntim hu sol in da te abil na huru ji pul evolugi sesu personya.

(2) Fe aplika fe sesu haki ji huruya, moyte am bebaxplasi sol fe den limitexey hu da legali beestabli sol har cele na yakingi nasibupul swikara ji ehtiram fe haki ji huruya de alo ete ji na trutigigi adil xucyo fe

doduku, demoli ordenu ji umumi bonjiwa in demokrasili sosyaltim.

(3) Hin plu haki ji huruya abil fe nil kaso na beaplika antipul fe cele ji principi de Uncudo Nasyonlari.

Mon 30.

Nilto in hin deklara am betafasir denpul kom anxifeki he ban nasyon, grupo or person hare he ban haki na rol fe he ban aksyonya or na okurgi he ban fale hu da cele na destrui he banto of haki ji huruya dingyado in hinto.

# Ruhologili Literatur

## Imisu Patre

Imisu Patre, hu yu sen in Janatu:

Yusu name am besantogi.

Yusu wangudom am ata.

Yusu vole am befale

denpul in Dunya kom in Janatu.

Am gibe tas imi nundin imisu moydinli  
roti.

Ji am mafu imisu malfale

denpul kom imi mafu ete hu da malfale anti  
imi.

Ji am no lide imi cel in yoho,  
mas am hurugi imi of burya.

Koski yusu to sen wangudom  
ji kowa, ji dayxerafu  
dur he moywatu.

Amen

## Towa de Babel

Per total Dunya hay un basa ji un pala.  
Durki ete dao hoy dongu, ete ewreka  
pangugeo in dexe Xinar, ji ete xorogar  
denloka.

Ete soho loga tas se, “Am ata, imi am fale  
ituka, ji imi atex oto finfe na sen jumbi.” Ete  
hare ituka fe tayti fe petra, ji ete yongu taru  
fe tayti fe milatu.

Jaxali, ete loga, “Am ata, imi am konstrui tas  
imi xaher, har towa hu dasu kapi dadal  
asman, celki imi am supraidi cel xohra; fe  
alo kaso, imi xa discu cel in alodexa per  
total Dunya.”

Mas Prabu infraidi cel na oko xaher ji towa hu insan le konstrui da.

Prabu loga, “Am oko, ete sen un demo, ji moyete hare un basa, ji hinto sen dento hu ete xoru na fale da. Fe nunya, nilto hu ete nyatu na fale da xa sen nenible fe etesu kaso. Am ata, imi am infraidi, ji denloka imi am disordenu etesu basa, celki ete no abil na soho aham sesu pala.”

Fe folo, Prabu disgi ete xorfe denloka cel perya de total Dunya, ji ete esto na konstrui xaher.

Denseba, ren namegi tas to Babel, koski denloka Prabu disordenu basa de total



Dunya. Xorfe denloka, Prabu disgi ete cel perya de total Dunya.

## Kido cel Xanti

Prabu, am sengi mi tul fe yusu xanti:

Denloka hu hay nefra, mi am plasi lubi.

Denloka hu hay malfale, mi am plasi mafu.

Denloka hu hay posarmoni, mi am plasi armoni.

Denloka hu hay malxey, mi am plasi satiya.

Denloka hu hay xanka, mi am plasi xinen.

Denloka hu hay posonxala, mi am plasi  
onxala.

Denloka hu hay poslumin, mi am plasi  
lumin.

Denloka hu hay hazuniya, mi am plasi  
hoxya.

Gao Kef, mi am no xerca denkwanti na  
beanwi kom na anwi,

na beaham kom na aham,

na belubi kom na lubi,

koski yon na gibe, imi taslum;

yon na sewanji, imi ewreka;

yon na mafu, imi bemafu;

yon na morcu, imi rixencu cel in finikal  
jiwa.

Amen

## Salom Maria

Salom Maria, pul fe teolutuf,

Prabu sen ton yu.

Yu sen barakado intre femixu,

ji te sen barakado, fruta de yusu rahim,  
Yesu.

Santo Maria, Matre de Teo,  
am kido pro imi, dambiyen,  
fe nunya ji fe satu de imisu morcu.

Amen

# Hikaye fal Vanege

## Safe Rubahe

Hinte sen juni rubahe. Tesu belo sen totalmo sefide kom wadi xafe taze dutaluji. He nil bruno or syahe burtyan sen okoible. In rubahelari, nilto sen maxmo safe kom tesu belo, ji te sen daymo fahuri tem to. Kos dento, te name *Safe Rubahe*.

Bardimosem ata. Fe soba, denwatu hu rubahe exidi sesu ogar, ete oko xanxwi hu da sen imanu-neniblemo sefide. Juni rubahe, hu da le nilwatu oko taluji, fori

vole na yuxi fe to. Ete tyao, goyu, gulun.  
Taluji sen yukwe ji amusane.

Hin juni rubahe vole pia na oko ku taluji le  
alogi etesu jowey kemaner. Lildrevo ji  
daypetra, bax talujili cengu, no haji sen  
aloyagiible. Pia perya de hosu no haji sen  
okoible. Moyto sen sefide, sefidemo safe, har  
safeya sim sol kom dento de safe rubahe.

Plu rubahe le yuxi fe exya dur total din.  
Noce xoru, ji atre voka juni rubahelari.  
Moyte ruata, minus safe rubahe. Te le  
godomo teli kentan. Te no haji rukone ku te  
ata of keloka. Te sen sonxido. Moy alo  
rubahe xerca te, mas kos sefide safeya de  
tesu belo, ete no sukses.

Totalmo luminkal. Safe rubahe fe nunya sol ore plu kaospul rusoti. Haulsa tayti rubahesa. Te fobi. Tesu unyum somno ex ogar xa sen fobipulmo bardipul. Rubahe sangu se ji bolcu fe comen de daypetra. Fe onxala, tesu ewreka-nenibleya pia xa funsyon anti rubahe-yamfil haul.

Fe fini, soba. Haul sen sotikal. Safe rubahe musi na bonyongu kurto luminpul watu cel na riewreka sesu famil. Fe asif, le hay hata max taluji dur noce, ji kos to, he ban pedamarka sen koberido. Rubahe haja idey... ji te ewreka!

Oko-nenible, yon velosi tyao, safe rubahe sukses na bujo kargux. Yon sesu denta, te

kata gardan. Per mor kargux, rubahe gulun, celki tesu belo bekoberi taze, roso damu. Rubahe fikir, "Hinmaner, mi xa sen okoible!"

Sipul, xafe watumon, un te of familyen de rubahe xoroko roso figura hu da harka fe teliya. Mas, koski te le nilwatu oko sim banto, ji koski te oko multi damu, familyen xoru na awpawbu ji na dayloga, "Am awpawbu, hay kayvutu!"



## Gao Drevo

Hay wadi hu denloka moy planta armonipul jiwa. Denloka, hay sosial regula feki planta no haki na sencu maxmo gao kom tiga metro. Dento yakingi ki moy plantali bioyen abil na taslum kufi lumin cel na bon jiwa.

Fe hataya, ban din, dayvento preporta bija of teli loka. Xafe watumon, bija kufi xunjan, ki fe folo ren abil na oko ki bija sen of jongu fe dahunli drevo hu da sen totalmo nenkonedo in hin wadi.

Fe xoru, planta hu da ogar in wadi hoxcu tem hin preata. Folki jowey sen maxmo

doyan fe jongu, to max abil na tahamul ji adate fol alocu.

Hin neo drevo xunjan ji xunjan. Mas neo drevo no esto na xunjan lefe limite fe tiga metro. Te multi suki lumin, ji te moywatu vole max to. Te xoru na krea day sistema fe xube ji dahun, cel na bujo max solalumin.

Jali planta loga tas neo drevo: "Fe lutuf, am esto na xunjan, imi no haji taslum kufi lumin." Gao drevo jawabu: "Eger uyu vole lumin, am xunjan. Mi layeya lumin koski mi le xunjan."

Mas no moy planta abil na xunjan, ji no moy planta vole na jento cel lumin. Fe bonxanse, den drevo sen solo te hu da no

ehtiram alo ete. Fe folo, alo planta karar na posjui hin sefil unyen.

Ban din, hay bofun. Multi bala vento pasidi wadi. Planta tongo fleksi fol ventoli pel.

Nerya de bante ton alote sahay ete na no sokutu. Mas gao drevo, kos sesu gaoya, no abil na taslum sahay. Te musi na solo tahamul moy ventoli pel hu da presyon moy tesu xube samawatu.

Gao drevo peti sahay: "Am sahay mi! Mi fikir ki mi ner xa sokutu!" Alo planta, hu da no real abil na sahay, loga: "Am posxunjan! Am posxunjan!" Mas posxunjan no sen ible. Fe fini, drevo sokutu.

Xafe bofun, Sola ruata. Moy planta abil na oko kanu de gao drevo hu da nun total leta per geo. Te morcu, ji tesu dahun ji bija awfley. Bannumer planta morcu kos sokutu, mas minimum fe nunya, dom sen totalmo koberido fal lumin.

## Arteyen

Hay maymun hu da multi suki na rasamu. Fe moy din, te rasamu plu neo xey. Te suki na rasamu asman, natura, hewan. Te suki na rasamu moyto, ji te suki na rasamu moywatu. Te fikir: "Denwatu hu mi sen

day, mi xa sen arteyen. Dento sen misu roya."

Atre de maymun hifazi pesa tas sesu bete. Yon pesa, maymun abil na estudi in xohrapul arteeskol. In eskol, maymun multi estudi. Te vole na dadal sesu roya, mas te pia no vole na malyongu pesa de sesu atre.

Maymun pimpan musu na onexa sesu rasamu tas alimyen. Alimyen multi komenta: "Yusu rasamu sen bon, mas kam yu abil na alogi den bage?" Dumara, ete loga ki rasamu haja detale. Dumara, ete loga ki hay godo detale. Dumara, ete loga ki no hay kufi kolor. Dumara, ete loga ki hay

godo kolor. Moywatu, ete no sen kufimo truti.

Maymun sukses fe finili eksame, ji te taslum eskoldoku. Te sen hox, koski te nun sen huru. Te fikir: "Mi nun abil na rasamu dento hu mi vole da, denmaner hu mi vole!"

Mas maymun haja na cudu pesa. Kos to, te xerca person hu da vole na kari rasamu. Xansebon, maymun ewreka kliente.

Maymun vole na fale daymo bon ergo tas sesu unyum kliente. Eger klientelari sen truti, te xa hare max xohra ji te xa hare max kliente. Xafe multi ergo, te fahuri onexa sesu rasamu tas kliente. Kliente jawabu: "Yusu rasamu sen bon, mas kam yu

abil na alogi den bage?" Maymun karar na rifale total rasamu.

Fe hataya ki maymun sen daymo talentopul, te haja regulapul kliente cel na taslum kufi pesa. Te moywatu fikir: "Eger kliente no sen truti, te xa no ruata."

Pimpan, te musu na rasamu he sama xey dur total din. Te pimpa no haji hare energi dur axam. Denmaner, maymun jiwa dur plu nyan.

Mas ban din, te karar na fale wakufa. Te le sukses na hifazi kufi pesa cel to. Te fikir: "Mi nun abil na rasamu dento hu mi vole da, denmaner hu mi vole! Mi xa rahatu yon na

huru rasamu, denmaner hu mi le fale  
denwatu hu mi le sen daymo juni."

Te side ner fe sefide paper, har pentubroxa ji  
inku. Te oko paper. Te xidu na imaje banto.  
Te oko paper. Te xidu na imaje he banto.  
Paper resta sefide. Te fale plu linea. Mas nil  
menapul to precu. Te no sukses na rasamu  
dur total din. Te le wanji ku kemaner na  
rasamu yon furaha ji huruya. Na rasamu  
no haji sen dayfilya, mas sol ergo.

Multi nyan pasa. Maymun nun sen lao. Te  
ergo in nongyodom hu te le warisa da. Te le  
no pifu broxa dur lungo watu. Kos jaxne,  
maymun bevisita sodar ji tesu bete. Un juni



bete vole na onexa rasamu fe ajabu hewan  
tas maymun Tie.

Maymun Tie swal: "Hinte sen ke hewan?

Bete jawabu: "Te sen mumu!"

Maymun Tie loga: "O, mimbay, mi nun  
aham."

Bete swal: "Kam yu suki misu rasamu, Tie?"

Maymun Tie jawabu yon swal: "Kam yu  
suki yusu rasamu, Bete?"

Bete jawabu: "Si! Mi sen hox tem to."

Maymun Tie loga: "Kos to, yusu rasamu sen  
perfeto. Am alogi nilto."

Bete dayloga: "Xukra! Denwatu hu mi sen day, mi xa sen arteyen!"

Maymun Tie dayloga: "Yu uje sen!"

## Dragon ji Panda

Ner fe kapi de gao jabal hay gufa. Dragon ogar in to solo ton sesu hazina. Te hare multi dahabu, jawheri ji alo jacipulxey hu te le cudu da of plu jali xaher.

Dragon ganjon ki te haji wala xey, ji ki jali xaher no haji sen interesne. Kos to, te karar na fley cel teli loka cel na ewreka neo xey cel na maxusgi tas sesu hazina.

Xafe lungo fley, fe fini, dragon ewreka xaher. To sen nenpimpan xaher hu da loka in drevogeo. Koski moyto sen sangudo bax dahun, dragon karar na pergeocu. Per geo, te oko panda hu da kwasi hare nil fobi kos presen de dragon.

Te swal tas panda: "Kastilo sen keloka?"

Panda jawabu: "Kastilo? No hay kastilo hinloka."

Surprisado dragon swal: "Fe folo, keloka uyu hifazi uyusu jacipul xey? Kam uyu hare banko or hata jandan inplasidom?"

Panda loga: "No, no. Imi no hare denpul dom."

Dragon sen okoiblemo konhwokudo. Panda maxpul loga: "Imi no hifazi. Moyto hu imi haja da uje sen cuduible fe jowey. Mi nun sen yamkal, kos to, mi le toncudu bambu. Kam yu ger suki na yam ton mi?" Dragon, hu da sen pilodo kos sesu lungo daoya, swikara. Panda sen hox, ji te loga: "Eger yu haja banto, am jandan peti. Hinloka, moyto funsyon denmaner."

Ete yam xetocubon supa, ji ete pala dur lungo watu. Panda, hu da sen daymo dostefil, hikaye multi tem sesu jiwa. Pia te hare soloyapul jiwa.

Dragon loga fe fini: "Mi nun musi na awidi."

Panda loga: "Kam uje?"

Dragon jawabu: "Si, mi haja na gardi misu hazina."

Panda nercu cel dragon, ji te gibe tas te lungu weygebo. Dragon le nilwatu taslum weygebo fe leya. Te loga: "Dento mena keto?" Panda jawabu: "To sen maner na onexa ki mi le suki hin momento ton yu. Kam yu ger vole na jaribi?"

Dragon plasi sesu bala gebo wey panda, ji te xoru na harka sesu fleytul. Panda swal: "Yu fale keto fe nunya?"

Dragon jawabu: "Mi porta yu cel misu gufa, koski yu sen misu hazina."

## Kolor-okobimar Piu

Hay jongu fe piu hu da multi suki blue xey. Den piu multi suki na plasi blue xey in sesu ogar ji in jali jarden. Folki jarden sen maxmo dekorado yon bluxey, to sen maxmo magnetosim fe piuli tonyen.

Mas un te of piu sen kolor-okobimar. Te no oko aloya intre blue ji jalo xey. Fol te, blue flura ji jalo dahun hare sama kolor. Fe resulta, te ixikal toncudu xey fe moydua kolor.

Moy alo piu suki na haha tem den normakal piu. Ete loga: "Am oko, te le ripul seleti mal kolor!" "Tesu jarden sen

daydenmo colo!" "Te xa nilwatu ewreka lubiyen."

Fe xoru, den coxo lawfen kolor-okobimar piu. Mas xafe watumon, te posjui ete. Te fikir: "Fol mi, misu xey sen blue. Misu xey sen colo fol ete, mas oto sen meli fol mi."

Alo piu xorjui ki kolor-okobimar piu posjui ete. Na coxo te no haji sen amusane koski te no ruaksyon. Kos to, ete esto na lawfen. Ete ruidi na xerca blue xey tas sesu suli ogar.

Hay xosu blue xey, mas hay multi piu hu da vole oto. Piu pimpan musi na jento cel bluxey. To pimpan okur ki piu cori xey de alo piu. Dento finikal okurgi konflito.

Kolor-okobimar piu no rol in den konflito. Te trankwilo ergo tas sesu suli jarden hu te dekora da fol sesu suli suki. Tas sesu jarden, te maxusgi multi meli petra ji jozi hu alo piu posjui da.

Ban din, visitane piu pergeocu in jarden de kolor-okobimar piu.

Visitane piu loga: "Yu hare maxim meli jarden of moyoto hu mi le oko da!"

Kolor-okobimar piu sen surprisado. Dento sen unyum mara feki bante loga dento tas te.

Kolor-okobimar piu swal: "Xukra. Mas yu suki misu jarden keseba?"



Visitane piu jawabu: "To sen daymo day ji jalo. Mi suki jalo kolor."

Kolor-okobimar piu loga: "O, mi fikir ki misu jarden sen blue."

Visitane piu loga: "Ha ha, yu sen amusane. Jalo ji blue sen menasama! Den dua lexi mena samato!"

Fe fato, pia visitane piu sen kolor-okobimar!

## Leli Watuyen Wazo

Wazo sen name de lao piu. Wazo fikir ki denwatu hu te sen juni, moyto le sen

perfeto. Moy hewan le sen maxmo ehtiramfil. Moy hewan le hare maxmo bon suki. Fol te, globa le sen bon, mas fe nunya, globa sen bur. Fe fato, Wazo no sen daymo lao, mas tesu ijen sen yakinmo denpul.

Wazo hare dua bete. Ete sen normapul junipiu hu da hare normapul juniyenli suki. Fe ban din, ete peti tas atre izin na idi cel musikaxow.

Bete swal: "Kam imi harizin na idi cel musikaxow de Jonimo?"

Wazo swal: "Den Jojo sen kete?"

Bete loga: "Te sen xohrapul rapuyen!"

Wazo loga: "Uyu no harizin."

Bete swal: "Keseba???"

Wazo multi belawfen den behajakal swal.  
Fol te, jawabu sen mingumo mimbay.  
Rapuyen wakil bur jiwali maner. Ete  
populergi dududan, alkohol ji alo burdava.  
Ete hata loga tem possantoxey!

Mas maxim swikara-nenible masele sen ki  
ete fale antinormadokuli musika. To sen  
nefralaye ji basabur ki ete presenta lexili  
dukaku denpul kom arte. Musikali  
normatim le nilwatu aproba dento. Bete  
musi na resta teli fe ete. Eger no, ete xa hare  
bur suki. Kultura xa besonxi, ji sosyaltim xa  
dissokutu.

Wazo swal: "Kam uyu no abil na ore klasiko musika denmaner hu normapul bete fale?"

Bete dayloga: "Feka!"

Wazo loga: "Am no loga *feka!*. Am loga *dyabol!*"

Bete dayloga: "Dyabol!"

Wazo loga: "Am no loga *dyabol*. Dento sen *dambipul!*"

Denwatu, bete xoru na wawa. Xafe watumon, Wazo aham ki te le sen godomo xucyofil. Cel na peti mafu, te jeni tas sesu bete na tongo idi cel hewanparke.

Hay multi doyan hewan in hewanparke.  
Wazo real no suki den kolorpul hwanjin hu  
te ijen da cufampul tas sesu suki. Mas tesu  
bete kwasisen daymo hox, ji ete bewao moy  
hewan.

Famil juioko taco:

Wazo loga: "Hey, bete, am oko ki den piu  
sen daydenmo simpatilaye. Ete no abil na  
fley."

Bete loga: "Mas ete pawbu daymo veloci!"

Famil juioko hufax:

Wazo loga: "Hey, uyu! Uyu fley keseba?  
Uyu sen mamoyen! Mamoyen no fley!"

Hufax loga: "Am restagi imi trankwilo,  
laoyen!"

Bete belawfen xekayefilya de sesu atre.  
Wazo no esto. Te xekaye. Te sahigi. Te  
poscosan. Te sen posyukwe.

Folki watu max pasa, xekayefilya de Wazo  
max hoypospel jui de neryen. Lil grupo fe  
hewan le toncudu ner fe Wazo. Hewanli  
grupo loga: "O, am oko! Mi le no jixi ki  
hewanparke hare pia fosil!"

Wazo dayloga: "Fekali dyabol!"

## Okresim Solokrabe Okreyen

Hay sahel hu denloka multi meli solokrabe ogar. Moy solokrabe labas sadafa hu da ofata mor sadafahewan. Bannumer sadafa sen sol sefide, bannumer sadafa sen kolorpul. Un solokrabe hare okresim sadafa. Kos dento, te name Okreyen. Hin sadafa no sen daymo espesyal, mas Okreyen multi suki to.

Fe moy nyan hay day merasem. Kriban moy solokrabe idi cel to. To sen merasem fe sadafali porgi. Fol cwenton, moy solokrabe am gibe sesu sadafa tas solokrabe hu da sen minmo lao fe un nyan. Denmaner,

komuntim riyongu bon sadafa. Pia,  
solokrabe suki na jaribi neo baytu.

Mas Okreyen, te no suki. Okreyen le no rol  
in merasem dur tiga nyan. Te fikir, "Misu  
sadafa sen perfeto. To sen bage of mi. To sen  
misu to."

Xafe bannumer mesi, Okreyen kentan  
baxbaharili jabal. Abruto, Okreyen ewreka  
mor xarke. To kwasisen xetocubon. Nil  
maso-yamne hewan sen ner cel na konkure.  
Denpul kihoy okur sol fe ban mara in jiwa  
de solokrabe. Okreyen loga, "Daydenkwanti  
yamxey! Mi xa yam moyto!"



Okreyen xoru na yam. Te yam ji yam. Te hisi ki te maxmo ji maxmo katina abil na harka. Mas te durepul yam.

Abruto, okresim sadafa de Okreyen kasiru. Te oko ki tesu baytu awsokutu fe multi bage. Te sen godomo lil. Te dayloga: "No! Misu sadafa! Misu baytu!"

Sadafakal solokrabe paniko. Solokrabe haja bala dalu cel na gardi sesu daifu ji xetocubon fubu. Ji fe nunya plu maso-yamne hewan ata. Fori hala behaja cel na no morcu.

Te fikir: "Kwasi, mi no haji hare alo opsyon." Ji sadafakal solokrabe inidi jali plastikoli

botela. Botela no sen konfortane. Botela sen pia daymo xorjuiible.

Te fikir: "Ible, eger mi sangu se intre awjetixey, ren xa no xorjui mi."

## Protesta de Axolotle

Salamandra sen daymo dinifil jongu. Etesu dini inhare multi gixiki. Un gixiki sen gixiki fe baligucu. Denwatu hu salamandra dadal especifi laoje, te musi na glu espesyal bruno likwido. Denwatu, salamandra xorwala sesu nabxox, ji tesu forma total alocu. Denwatu, salamandra no haji abil na jiwa

in sui, mas te abil na jiwa per geo. Fe leya,  
nilte le demoli xekaye tem cwenton. Mas fol  
pasa de watu, max ji max salamandra  
vyata anti to.

"Hosu sen termopul ji konfortane."

"Mi uje suki maner feki mi okocu."

"Ren am no alogi mi."

Salamandra hu da posswikara na glu  
baligugine likwido sen axolotle kom cuyo  
ete.

"Misu jismu, misu karar."

Baligu salamandra no sen truti tem juniyen  
hu da no vole na alogi sesu forma.

Baliguyen fikir ki to sen cufam tas ete ji tas etesu baligu meliya. Baliguyen loga ki to sen cufam tas etesu teo.

"Teo xa seza uyusu posehtiram."

Mas maxori axolotle uje no haji glu likwido.

"Imi uje sen baliguyen denmaner hu imi uje sen."

Plu nyan pasa. Hosu hu denloka salamandra jiwa sencu maxmo ji maxmo trasoko-nenible. Salamandra no jixi ku keseba. Fol multi te, sui nun hare bur nasacu. Na xikar in hosu sencu maxmo ji maxmo katina.

Baliguyen loga:

"Uyu am no resta in sui!"

"Am glu, ji am ata na jiwa ton imi per geo!"

Mas axolotle duregi na posswikara na glu bruno baligugine likwido. Xafe watumon, hosu le sencu totalmo trasoko-nenible. Alo salamandra no jixi kama axolotle haji jiwa in to. Salamandra awanda. Sui de hosu no haji sen laye cel etesu bebe.

"Tas ete hu da posswikara na folo dini imi xa pala tem lanetudo axolotle."

Mas banwatu, gao maymun ewreka hin hosu. In hosu, maymun ewreka bannumer axolotle. Maymun fikir ki hin hewan sen interesne ji meli. Maymun ganci ki axolotle

sen lil teo. Fe nunya, moy axolotle jiwa in  
kubo fe safe sui. Ji ete beewreka moyloka in  
Dunya. Maymun gibe tas ete moyto hu ete  
haja da.

Axolotle swal tas se ku keto le okur tas alo  
salamandra.

## Mitin de Piu

Suidaraje sen maxmo ji maxmo gao, ji to no  
esto na maxgaocu. Nerxali, sui xa koberi  
moy bage de Dunya. Nerxali, moy piu xa  
no haji hare loka cel na pergeocu. Cel na  
bloki morcu de moy piu, xohrapul piu

organisa day mitin. Xohrapul piu salom moy piu hu da rol in mitin.

"Bonata. Imi sen hinloka cel na ewreka xaya tas piulari. Imi le ultrajiwa plu daybur okurxey. Imi le ultrajiwa meteorpetra. Imi le ultrajiwa insanlari. Imi xa ultrajiwa fini de geo."

Xohrapul piu swal:

"Kam un te of uyu hare idey cel na sahay imi na ultrajiwa? Imi musi na juiore idey de moyte."

Barix-ababil nercu ji loga: "Imi ger abil na kostante fley! Imi xa no haji haja geo!"

Moy alo piu no suki hin idey. Ete loga ki na fley dur lungo watu sen godomo katina. Ete loga ki ete haja ogar cel na plasi sesu ovo. Gotaspiu nercu ji loga:

"Imi abil na ogar per sui! Imisu ovo ger abil na sen per flotane kyota!"

Bannumer piu suki hin idey, mas maxoriya no suki to. He ban kayvutu abil na sangu se in daybahari.

"Godomo hataripul!"

Huhu nercu ji loga: "Imi abil na ogar in baxsuili gufa!"

Bannumer piu suki idey, mas maxoriya fikir ki to sen swikara-nenible. Ete loga ki



piu haja lumin. Ji gufa xa veloci no haji hare oksigen.

Pengwin nercu ji loga: "Imi abil na ogar per ayse!"

Kriban moy piu haha.

"Denloka sen godomo bardipul!"

Xohrapul piu oko ki haji nilte le jeni bon idey. Te nercu ji loga sesu idey: "Imi abil na fley cel alo planeta!"

Moy alo piu surprisa. Ete no jixi ku na ruaksyon kemaner. Mas hin piu sen xohrapul. Fe folo, ete vyata aproba yon afarin. Ji ete loga: "Xohrapul piu sen daycinonyen!"

## Sahay tas Haul

Haul sencu maxmo ji maxmo nadir. In total dextra, sol bannumer te jula resta. Maymun vole na sahay ete. Maymun krea day kafas. Cel in to, ete inplasi multi drevo ji nahir ji gufa, jmt. Ete karar na namegi hin meli kafas *hewanparke*. Maymun fikir ki haul xa sen hox hinloka. Haul xa hare multi xey cel na amusa, ji ete xa no haji sen solo. Ji fe onxala, haul xa hare bebe. Denmaner, max haul xa hay in dextra.

Mas fe nunya, maymun haja na ewreka haul, bujo ete, ji inporta ete cel *hewanparke*. Cel to, ete organisa nasyontotal misyon.

Multi maymun suki hin projeto, ji ete vole na sahay kom voluntiryen. Ete fikir ki to sen bon tas haul. In kafas, haul xa no abil na xigoli morcu in natura.

Misyon sen suksespul, ji moy lima haul in dexe nun sen in kafas. Jawguyen de kafas veloci xorjui ki multi maymun vole na oko haul. Multi maymun sen jumbi na multi paya cel na oko yesen hewan yon suli oko. Fe folo, multi turiyen ata, ji ton ete, multi maydoyen ata, hu da le ewreka interesne mamba fe klientelari.

Mas fe ban din, dua haul le firaru cel ex kafas. Xorhay paniko. Haul abil na sen he moyloka. Ji haul uje sen yesen hewan. Ji

maymun abil na sen interesne yam tas  
yampeldo haul. Neo misyon beorganisa: na  
bujo hin dua nenkrasido haul maximum  
velosi. To sen cel bonya tas haul. Ex kafas,  
haul abil na xigoli morcu kos hatari fe  
globa de maymun.

Haul velosi beribujo ji beriplasi in kafas. Uf.  
Jawguyen finili abil na rahatu xafe hin bala  
ji estrespul okurxey. Mas, xafe bannumer  
din, ete xorjui ki muhim banto le okur dur  
noce.

Un te of hin dua haul, hu da le firaru, le  
morcu. Un te of hin dua haul, hu da le  
firaru, muhim bejuruha alo haul.

Hewanmedisyen finrasona ki unyum te le

morcu kos estres. Hin dua haul noro beswikara nor besuki in haullari. Ji ete le fale moyto, hu ete abil na fale da, cel na resta nenton alo haul. Fe asif, ete le no beaham. Yon na ribujo ete, hin dua haul le beriporta cel sesu problema, cel grupoli problema, cel morcu.

Jawguyen fikir: "Dento sen asiflaye, mas imi le real xidu na sahay. Fe jaxali mara, imi sahay maxmo bon."

Hero de Kargux

Komuntim fe kargux ogar in wadi. To sen daymo trankwilo. No hay multi okurxey. Nilwatu hay problema. Nilwatu hay hatari.

Ji hinloka, junikargux multi posamusa. Un  
te of kargux de komuntim sen xogyoyen. Fe  
dumara, te dao cel teli dexe cel na porgi  
nadir xey. Ji denwatu hu te ruata, moy  
juniyen tonata wey te. Ji denwatu,  
xogyoyen hikaye sesu plu aventur tas ete.  
Xogyoyen hikaye tem waopul loka. Ku  
keloka hay posasan tyojan ji ku kemaner te  
le yunki ji sukses. Ku keloka te le jento  
velosi kayvutu denpul kom leopar ji bala  
kayvutu denpul kom baru. Ahamible,  
hikaye multi inxo juniyen. Fe tayti fe na  
yongu sahi name de xogyoyen, ete loga  
*hero*. Mas, mimbay, hikaye maxori sen  
nensati. Xogyoyen le nilwatu oko kayvutu.  
Dur sesu dao, te sol pala tem kima ton alo

xogyoyen. Hero fikir: "Dento sen sol lil kadiba. Dento amusa juniyen, ji dento amusa mi."

Mas juniyen pala, multi ji estokal. Hikaye de hero le populercu intre moy juniyen. Ji oto populercu intre etesu atre. Ji oto populercu intre alo membro de komuntim. Fe ban din, paniko okur in komuntim de kargux. Rubahe le hataripul nercu cel kyotalari. Fe ruaksyon, grupo fe kargux veloci idi cel kyota de hero cel na peti sahay.

"Hero! Kayvutu nercu! Imi haja yunkipul bante! Velosi bante! Bala bante! Imi jixi ki yu abil na bawe moy imi!"

Hero jagecu ji xorixi halulari. Te estres. Te jixi ki te no abil na jento kayvutu. Te ger suki na firaru, mas godo munte ji oko vole ki te xekaste rubahe. Xafe watumon, te fikir: "Mi sen xogyoyen, mi ible abil na zakere ton kayvutu celki te no atake." Hero idi, ji fe nunya, te sen solo fe fronta de rubahe. Hero: "Kayvutu, mi peti ki yu no maxpul idi cel fronta." Rubahe: "Mi no sen kayvutu, mi sen rubahe" Hero: "Eger yu xa no yam imi, imi abil na vada harepulya tas yu." Rubahe: "O, mi sen vegetariyen. Uyu, kargux... uyu hare multi malhukimu... Dento no sen lutufpul." Eger ren sen vegetariyen, dento mena ki ren no yam maso. Fe folo, dento mena ki ren no yam



kargux. Hero exhawa kos trankwilocu. Te fikir ki te le multi estres kos nilto. Te fikir: "Mi nun abil na ruata tas alo kargux. Mi xa loga tas ete ki mi le ikna kayvutu na no atake imi. Misu reputasi denpul kom xogyoyen xa sencu hata maxmo gao!"

Kargux rota sesu kapi, ji xoru na anda hoy komuntim. Mas fori xafe dento, rubahe tyao cel kargux, ji te kata tesu gardan.

Rubahe fahuri loga: "Lil kadiba, day ofresulta!"

## Swimo ji Plastikoli Lilbao

Swimo ji plastikoli lilbao xijere. Swimo loga ki te sen maxmo inxone kom lilbao. Fe oposya, lilbao loga ki te sen maxmo inxone kom swimo. Ete no samaijen. Hin sotipul xijere lawfen dolfin hu da ner ogar. Dolfin hare idey: Swimo ji lilbao musi na loga ku ete abil na fale keto. Dolfin xa newtral tatmini. Eger te fikir ki abilxey sen inxone, te gibe golmon tas dente. Xafe watumon, dente (swimo or lilbao) hu da hare maxori golmon xa triunfa.

Swimo (S): "Mi le precu lefe kriban moy bioyen!"

Plastikoli lilbao (PL): "Mi xa awcu xafe moy bioyen!"

Swimo (S): "Mas kom unxey yu xa awcu. Swimo fe bannumer jongu abil na finikal jiwa."

Dolfin, hu da ger multi suki na abil na finikal jiwa, gibe golmon tas swimo.

S: "Mi sen in moy daybahari!"

PL: "Mi sen moyloka hu hay sui ji geo."

S: "Kam hata in maxim amiku xinyon, ji per maxim gao jabal?"

PL: "Si."

Dolfin, hu da memori na oko plastiko moyloka, gibe golmon tas plastikoli lilbao.

S: "Mi sen hataripul hewan!"

PL: "Ha ha. Yu sol flota."

S: "Am sotikalcu, mi bekoberi dokya-kantaka!"

PL: "Mas, kam yu yongu oto?"

S: "Si, moywatu. Mi xikar."

PL: "Kam yu morgi hata insan?"

S: "Dumara."

PL: "Kam sol dumara? Mi morgi insan moywatu ji moyloka."

S: "Kam sati? Yu abil na fale dento kemaner?"

PL: "Mi koberi kapi de bebe finki ete no haji abil na nafasu."

S: "Dento kriban nilwatu okur, ji yu no yozay tem dento."

PL: "Mi pia discu fe daymo lil plastikoli bage hu da inidi jismu de moy insan."

S: "Ji?"

PL: "Ji mi jundwan etesu hormonalisistema; denmaner, mi gibe tas ete problema fe sehaje hu da burgi etesu jiwa finki ete morcu."

Dolfin le kufi ore. Te gibe golmon tas plastikoli lilbao hu da sipul sen multimo maxmo fobine kos tosu oko-nenible hatari. Swimo no sen truti. Plastikoli lilbao hare max golmon kom te. Ji swimo no vole na izin ki hin bobo mogekal xey xa triunfa. Abruto, kacupa ata ji swal: "Mas kete of uyu sen maxmo xetocubon?" Swimo, hu da multi befobi na beyam, jawabu: "O, dente yakin sen den alo te." Ji swimo ixara plastikoli lilbao.

Dolfin: "Kam mi am gibe maxpul golmon tas te?" Swimo no jawabu. Swimo le awfiraru! Dolfin xerca swimo, mas no ewreka te. Kos to, dolfin musu na deklara ki

plastikoli lilbao le triunfa. Mas pia plastikoli lilbao le kwasi awcu.

Dolfin: "Plastikoli lilbao fatoli sen keloka?"

Kacupa: "O feka, kam te sen dente hu mi le yam da?"

In fubu de kacupa, bursoti beore: "Finili, mi le triunfa!"

Kontrata de Remora

Remora suyón in bahari. Hin mahi xerca baharili hewan. Fe ban mara, te oko xarke. Te nercu cel xarke.

Xarke: "Yu vole keto?"

Remora: "Mi vole na tonidi yu."

Xarke: "To ger fayda mi kemaner?"

Remora: "Mi abil na safegi yusu pifu."

Xarke: "Kam yu loga ki mi sen colo?"

Remora: "No!"

Xarke: "Am awidi."

Remora sen hazuni, ji te awidi. Fe ban mara, te oko balena. Te nercu cel balena.

Balena: "Yu vole keto?"

Remora: "Mi vole na tonidi yu."

Balena: "To ger fayda mi kemaner?"



Remora: "Yu xa sen minmo solo."

Balena: "Mi no sen solo. Fe fato, plu remora uje folo mi."

Remora: "Fe hataya, kam mi harizin na tonidi yu?"

Balena: "No."

Remora: "Okey."

Remora sen hazuni. Fe ban mara, te oko kacupa. Remora umumi no suki kacupa. Mas, na tonidi kacupa sen maxmo bon kom na sen solo.

Kacupa: "Yu folo mi keseba?"

Remora: "Mi haja gardi anti xikaryen."

Kacupa: "Kam yu fikir ki mi abil na sahay yu?"

Remora: "Si, yu hare bala sadafa."

Kacupa: "Mas, yu abil na fale keto pro mi?"

Remora: "Mi abil na yam kexruhewan hu da xunjan per yu. Ji denmaner, yu xa sen maxmo meli fol alo kacupa. Kam yu swikara kontrata?"

Kacupa: "Eger mi swikara, keto ger okur?"

Remora: "Mi ger binde misu jismu tas yu yon susutul per misu ruke!"

Kacupa no xorjui ku te ger xorwala keto.  
Kacupa swikara. Remora binde se tas

sadafa per fubu de kacupa. Kacupa ji remora bla. Ete xoru na soho suki se. Mas abruto, kacupa hisi ki remora multi pospel.

Kacupa: "Yu fale keto?"

Remora: "Banto pospel mi yon misu koda."

Sipul, lungo xilo binde koda de remora tas lilnavi de mahibujoyen. Fe leya, mahibujoyen le bujo remora. Mahibujoyen le plasi rinjon wey koda, ji te le binde xilo tas hin rinjon. Eger remora binde se tas baharili hewan, mahibujoyen ger abil na pospel xilo cel na bujo hin hewan.

Kacupa: "Keto okur? Kam yu sahay mahibujoyen?"

Remora: "No. Mi vole na hurugi mi! Am suyón maxmo veloci! Imi abil na ciru xilo!"

Kacupa: "Mi no abil na suyón maxmo veloci! Am esto na woju mi! Mi vole na jiwa!"

Remora duregi na woju kacupa yon sesu susutul. Kacupa paniko. Remora sen sotikal. Xafe kurto watu, mahibujoyen abil na cudu kacupa yon sesu hanta. Mahibujoyen morgi kacupa. Remora finili esto na susu, ji te posbinde se of kacupa.

Mahibujoyen: "Bon bujo, remora. Prehay bankwanti yam."

Remora: "Am nun ofplasi rinjon. Misu koda guton!"

Mahibujoyen: "No, yu no haji preporta tas mi kufi baharili hewan.

Remora fikir: "Mahibujoyen le cipe mi. Te le loga ki un hewan xa sen kufi. Na swikara kontrata de nenbekoneyen le no sen bon idey!"

# Siri-logane Tutum

## fal Edgar Allan Poe

To sen sati! Mi le sen daymo, daymo  
ansyapul, ji mi haji sen denpul, mas yu fikir  
ki mi sen majnuni keseba? Misu bimarya le  
balagi misu gancikowa. To le no destrui or  
daifugi oto. Misu maxim bala gancikowa le  
sen misu oreya. Mi le abil na ore moyto in  
Janatu ji in Dunya. Mi le ore multi xey in  
Jahanom. Finto, mi sen majnuni kemaner?  
Am juiore, ji am jui ku mi abil na kemo  
trankwilo ji minga loga tas yu total hikaye.

Mi no jixi ku idey le ofata keloka, mas  
denwatu hu to le precu, to le kostante

lawfen mi. Le no hay seba kos to. Le no hay  
bala ganjon tem to. Fe fato, mi le suki lao  
manixu. Te le nilwatu guton mi. Te le  
nilwatu burganjongi mi. Mi le no vole tesu  
pesa. Mi fikir ki seba le sen tesu oko! Si,  
dento le sen seba! Un to of tesu oko okocu  
sim kom to de nasru, sefidemo blue oko har  
dambo cengu per to. Denwatu hu to le oko  
mi, mi le ganjoncu fobido, ji mi le karar  
xosu xafe xosu na morgi lao manixu cel na  
awgi tesu oko cel moywatu.

Prehay cuyotyan. Yu fikir ki mi sen  
majnuni. Majnuniyen jixi nilto. Mas yu le  
ingay na oko mi. Yu le ingay na oko ku mi  
le aksyon kemo gomyo; daymo juipul,  
daymo cinonpul, daymo sirili, mi le ergo!

Mi le nilwatu sen maxmo lutufpul tas lao  
manixu kom dur total safta leki mi le morgi  
te. Ji fe moy noce daju fe midinoce, mi le  
rota hantatul de tesu dwer, ji mi le buka to:  
o, daydenmo narem! Ji jaxali, denwatu hu  
mi le fale kufimo day bukaxey tas misu  
kapi, mi le ingi luminkal lenterna,  
kompletomo klosido celki nil lumin brila, ji  
jaxali, mi le pasgi misu kapi. O, yu le ingay  
na oko ku mi le pasgi to kemo gomyo! Mi le  
harka to hanman, daymo, daymo hanman,  
celki mi no jundwan somno de manixu. Mi  
le pasa un satu cel na kufi pasgi misu kapi  
celki mi abil na oko te durki te le leta per  
sesu bistar. Ha! Kam majnuniyen ger le sen  
denmo gomyo kom hinto? Ji jaxali, denwatu



hu misu kapi le kompleto sen in kamer, mi le buka lenterna juipul, daymo juipul (koski bisagra le soti); mi le kufi buka to celki dambo radya fe lumin celidi oko de nasru. Ji mi le fale hinto dur sabe noce, moy noce preciso fe midinoce, mas mi le oko ki oko moywatu sen klosido; fe folo, na fale ergo le sen nenible. To le no sen lao manixu hu da le lawfen mi; to le sen tesu Bur Oko. Ji fe moy soba, denwatu hu dinlumin le ata, mi le sexinloypul inidi kamer, ji mi le yunkipul pala tas te, le kweho voka tesu name ji le swal ku tesu noce sen kepul. Te ger le musi na sen daymo cinonpul cel na gixim ki fe moy noce preciso fe midinoce, mi juioko te durki te somno.

Fe ocoyum noce, mi le sen maxmo juipul  
kom xugwanpul denwatu hu mi le buka  
dwer. Mi le harka misu hanta maxmo  
hanman kom minuto-ixara de satumeter.  
Mi le nilwatu xoraham daraje de misu  
abilya ji sofi denpul kom fe den noce. Mi le  
eskaso abil na krasi misu ganjon fe triunfa.  
Am imaje mi fe na buka dwer xosu xafe  
xosu, ji te fe na sen ixikal fe misu sirili  
aksyon ji fikir. Mi le bankwanti lilhaha kos  
den idey, ji te le ible ore mi koski te le  
abruto harka per sesu bistar kwasimo  
surprisado. Yu ible fikir ki mi le rukadam,  
mas no. Tesu kamer le sen kompletomo  
luminkal (janela le sen tangemo klosido kos  
fobi fe ofcoriyen), ji kos to, mi le jixi ki te no

abil na oko dwer fe na buka, ji mi le duregi  
na pel to hanman, hanman.

Misu kapi le sen fe inya, ji mi le jaxa buka  
lentera, denwatu hu misu dayxuji deleza  
per estanoli liftitul, ji lao manixu le sidecu  
per bistar, fe na dayloga, "Kete sen  
denloka!?"

Mi le resta totalmo harkakal ji le loga nilto.  
Fe total satu, mi le no harka adola, ji fe  
durya, mi le no ore te na letacu. Te le haji  
side per bistar, fe na ore, preciso denmaner  
hu mi le fale to fe moy noce, dur na ore  
gubangu in divar.

Nerxali, mi le ore daifu exnafasu, ji mi le  
jixi ki to sen exnafasu fe terror. To le no sen

exnafasu fe guton or hazuniya, o no! To le sen soutilil, inhifazido soti hu da exata of amikuya de ruho denwatu hu to sen pul fe fobi. Mi le kone hin soti bon. Fe multi noce, preciso fe midinoce, denwatu hu moyte le somno, to le xunjan in misu cati, fe na maxgi fobi hu da le lawfen mi yon sesu rusoti. Mi loga tas yu, mi le kone to bon. Mi le jixi ku lao manixu ganjon keto, ji mi le ganjon simpati tas te, fe hataya ki mi le sirili fikir ki to sen humorpul. Mi le jixi ki te sen jage xorfe unyum lil soti hu denwatu te le jwan in bistar. Tesu plu fobi le xunjan xorfe denwatu. Te le xidu na imanugi se ki oto sen basikal, mas te le no sukses. Te le loga tas se, "To sen sol vento in dudantubo,

to sen sol maux hu da trasidi dixan," or "To sen sol krigiri hu da le fale un solo krigirisa." Si, te le xidu na anwi se yon hin plu jadin, mas te le no xorhare sukses. To le no funsyon koski Morya, durki te le nercu cel te, le fale sesu luminkal saye fe fronta de te, ji Morya le lifafa te in to. Ji den nenokodo saye le kosa ki te ganci misu presen in kamer, fe hataya ki te le noro oko nor ore mi.

Xafe na intizar daymo sabar dur lungo watu wal na ore te na letacu, mi le karar na buka daylil daraki in lenterna. Mi le buka to daymo, daymo juipul finki un solo luminlil radya, denpul kom xilo de kumi, le exidi daraki ji le celidi nasruli oko.

To le sen pahnamo bukado, ji mi le sencu gadibu denwatu hu mi le juioko to. Mi le oko to perfeto. To le sen daifumo blue har ajabu koberi per to hu da le day fobi mi, mas mi le no abil na oko resta de muka or jismu de lao manixu koski mi le lide radya preciso cel sahi lokabage wal na musina fikir.

Ji kam yu memori to hu denwatu mi le loga ki dento hu yu fikir ki da sen majnuniya sen sol maxboncu fe gancikowa? Nunto, mi le ore lil, veloci soti, denpul kom satumeter lifafado in koton. Mi le kone pia den soti. To le sen nabiza de tutum de lao manixu. To le sengi mi maxmo gadibu, denmaner hu darbe fe drumu yunki askeriyen.

Mas fe hataya fe dento, mi le estowoju mi ji le resta harkakal. Mi le eskaso nafasu. Mi le restagi lenterna harkakal. Mi le jaribi ku mi abil na restagi radya kemo harkakal per oko. Fe durya, nabiza de tutum le maxbalacu. To le sencu maxmo ji maxmo veloci, maxmo ji maxmo sotipul, sekundo xafe sekundo. Manixu le dayible sen kompletomo dayfobido! To le sencu maxmo sotipul, mi riloga, maxmo sotipul, fol moyun sekundo! Kam yu aham mi? Mi le uje zekaru ki mi asan sencu fobido, to sen sati. Ji fe midiya de noce, in fobine sotikalya de den lama baytu, daydenmo ajabu soti le kompleto fobi mi. Hatali, mi le resta harkakal dur bannumer maxpul minuto.

Mas nabiza le sencu maxmo ji maxmo  
sotipul! Mi le fikir ki tutum xa pom. Ji  
jaxali, neo banto le yolyu mi: soti ible beore  
jara! Watu fe morcu de lao manixu le  
preata! Ton sotipul cihe, mi le buka lenterna  
ji le tyao cel in kamer. Te le ayay ban mara,  
ji sol ban mara. Jaxali momento, mi le  
pospel te cel dixan ji le plasi wazenpul bistar  
per te. Jaxali, mi le tabasum kweho, fe na  
jixi ki fale kriban sen finido. Mas dur multi  
minuto, tutum le duregi na nabiza har  
koberido soti. Hatali, hinto le no lawfen mi  
koski to ger no beore pas divar. Fe fini, to le  
esto. Lao manixu le sen mor. Mi le harka  
bistar ji le moni morjismu. Si, te le sen  
kompletomo, kompletomo mor. Mi le plasi



misu hanta per tesu tutum ji le restagi to denloka dur multi minuto. Le no hay nabiza. Te le sen kompletomo mor. Tesu oko le no haji lawfen mi.

Eger yu haji fikir ki mi sen majnuni, yu xa no haji fikir dento denwatu hu mi xa tosifu gomyo xey hu mi le fale da cel na sangu jismu. Durki noce le pasa, mi le ergo veloci mas sotikal.

Mi le ofplasi tiga tahta of dixan de kamer ji le plasi moyto in neo bukaxey. Jaxali, mi le ruplasi tahta daydenmo gomyo, ki fe folo nil insanli oko, no hata tesu to, ger abil na xorjui mal banto. Le hay nilto na safegi. Nil

burtyan, nil damuplax. Mi le sen godomo  
juipul tem dento.

Xaki mi le fini misu ergo, to le sen satu care,  
haji denmo luminkal kom midinoce.

Denwatu hu satu le rinjon, le hay toka per  
dwer fe fronta. Mi le joxupul idi cel na buka  
to, koski mi le hare keto na befobi fe nunya?  
Tiga manixu le inidi, hu da adebupul  
xorkonegi se denpul kom polisiyen. Ayay le  
beore jara dur noce hu da maxgi fikir ki bur  
banto le befale; informe le begibe tas  
polisidom, ji polisiyen le beirsal cel na  
ofxerca zona.

Mi le tabasum, koski mi le hare keto na  
befobi? Mi le bonatagi manixu. Mi le loga

tas ete ki cihe le sen kos misu roya, ji ki lao manixu sen awsenli in nongyogeo. Mi le gida misu visitayen wey baytu. Mi le loga tas ete ki ete am xerca, ji am xerca bon. Fe fini, mi le gida ete cel tesu kamer. Mi le onexa tas ete tesu jacipulxey, anjen ji nenharkado. Daymo sexinloypul, mi le preporta kursi cel in kamer ji le teyan ki ete am sidecu ji laxocu, durki mi, fe na ganjoncu triunfapul, le plasi misu kursi supra to hu denloka morjismu de korbani le leta.

Polisiyen le sen truti. Misu konduta le imanugi ete. Mi le sen juilayemo estreskal. Ete le sidecu, ji durki mi le jawabu kweho, imi le intrepala ordinari. Mas nerxali, mi le

xoru na sencu cambay ji le vole ki ete am awidi. Misu kapi le guton, ji mi le fikir ki mi ore rinjon in misu ore; mas ete le duregi na pala. Rinjon le sencu maxmo ji maxmo xorjuiible. Mi le pala maxmo huru cel na esto ganjon, mas to le dure ji sencu hata maxmo xorjuiible, finki finili, mi le xoraham ki soti no ofata misu ore.

Mi le xankakal sencu cambay, mas mi le pala maxmo veloci ji sotipul. Soti le sencu maxmo sotipul, ji mi le no jixi ku na fale keto. To le sen sotikal, nenmingu, veloci soti, denpul kom satumeter koberido in koton. Mi le veloci nafasu, fe hataya ki polisiyen le no ore to. Mi le pala maxmo veloci ji maxmo joxupul, mas soti le foldarajeli sencu maxmo

sotipul. Mi le estaycu ji xijere tem  
nenmuhim xey, sotipul ji yon day jestu, mas  
soti le foldarajeli sencu maxmo sotipul. Ete  
xa no awidi keseba? Mi le anda suo ji kanan  
yon day kadam, kwas mi le sencu gadibu  
kos etesu komenta, mas soti le foldarajeli  
sencu maxmo sotipul. O Teo! Mi ger abil na  
fale keto? Mi le paniko, mi le gadibu pala,  
mi le burlexi! Mi le hantacudu kursi hu mi  
le side per da ji le garu tahta yon to, mas  
umumi, soti le durepul sencu maxmo  
sotipul. To le sencu maxmo sotipul, maxmo  
sotipul, maxmo sotipul! Ji ete le haji pala  
yukwe ji le tabasum. Kam to le sen ible ki  
ete no ore to? Moyabil Teo! No, no! Ete le  
ore to! Ete le gixim banto! Ete le jixi! Ete le

coxo misu terror! Mi le fikir dento, ji mi haji fikir dento. Mas he banto le sen maxmo bon kom hin suferi! He banto le sen maxmo tahamulible kom hin coxo! Mi le no haji abil na tahamul den sewdo tabasum! Mi le ganjon ki mi musi na ayay or morcu! Ji fe nunya, ripul, am juiore! Maxmo sotipul! Maxmo sotipul! Maxmo sotipul! Maxmo sotipul!

"Uyu, buryen!" mi le dayloga, "Am esto na kwasigi! Mi etiraf krimen! Am ofplasi tahta! Hinloka, hinloka! To sen nabiza de tesu daybur tutum!"

# Alo Hikaye

## Termodo or Nentermodo Fruta

Avayar le sen Tamil fempoemayen. Te jiwa fe cennyan 3 LND (lefe nunli daywatumon). Te sen daycinonpul, mas pia burfahuri. Bannin, te vole na idi cel alo deha. Te xoru na anda. Hay multi termo. Te rahatu bax drevo. Drevo sen pul fe syahe prumu. Mannini folpasa. Avayar voka te, ji te peti of te na cudu bannumer fruta. Nini swal tas te kama te vole termodo fruta kam nentermodo fruta. Te haha ji loga, "Kemaner to sen ible ki fruta sen termodo?"

Nini esraru. Avayar loga, "Okey, am gibe  
tas mi termodo fruta." Nini supraidi drevo.  
Te treme ban xube. Fruta sokutu cel infer  
per gubarpul geo. Femixu ofcudu oto. Te  
exhawa pas sesu munte cel na awgi gubar.  
Nini swal, "Daymama, keseba? Kam to sen  
termopul?" Femixu bevinamragi tesu  
lexiyuxi. Xorfe den din, te awetiraf sesu  
burfahuriya.

Basataytido fal Srinivasan V R